

९. वनस्पतीजन्य जीवन आत्मनिर्भर पाठशाळा (अन्न, वस्त्र, निवारा, आरोग्य आणि आनंद)

"अवनी निरामय आनंदमयी"

आनंदाचे डोही आनंद तरंग या गाण्याची अनुभूती देणारे CTES TOP 10. या विधान मधील माझा विषय माझ्या अधिकारी वर्गाकडून माझ्यावर सोपवला गेला. व सर्व प्रश्नांची सरबत्ती मनामध्ये रुंजी घालू लागली.

ताबडतोब उत्तर ही मिळाले, म्हणजे मूळ संकल्पनेचे उदगम आदरणीय श्रॉफ सर यांनी समजाविले. विद्यार्थ्यांना या मूलभूत गरजा द्वारे विद्यार्थी आत्म निर्भर कसे बनविता येतील ते सांगा व त्यावर प्रोजेक्ट बनविण्यास व विद्यार्थी ज्ञान प्रसार करण्यास सांगितले. तर या संकल्पनेची उपाय योजना आमच्या कॉलेजच्या पाठीमागच्या परिसरात मोठ्या स्तरावर करण्यात आली आहे.

लहानपणापासुनच
मुलांना भातशेती कशी
केली जाते. वनस्पतींची
लागवड करणे,
झाडांची वाढ होणे,
सुर्यप्रकाशाचा
झाडांच्या वाढीवर
होणारा परिणाम हे
त्यांना नुसता
निरिक्षणानेच नव्हे तर
अनुभवानेच शिकू
द्याअसे सांगितले मग

त्यातुनच कोणी निष्णांत Agriculturist Fioricalturist,
pharmacist, Botanist, scientist बनतील त्यांना स्त्रोत उपलब्ध
करून दया, विद्यार्थी करिअर आपोआपच निवडतील. आपल्या
देशात मुलभूत गरजांची कमी नाही याचा वापर व ज्ञान कसे करावे
हे विद्यार्थ्यांपर्यंत दयावे असे सरांचे मत आहे.

कापूस, कपाशीची लागवड करून वस्त्र कसे मिळते,
इतिहासात, पुर्वकालीन लोक वस्त्र बनविण्यास वनस्पतींचा वापर
कसे करत हे सांगणे. तसेच विविध साग, शिसम, बाभुळ, आंबा,
वड, नारळाच्या झावळ्या खजुरांच्या झावळ्या, बांबुचे झाड यां
पासुन मनुष्य आपला निवारा कसा करु शकतो. परदेशात विविध

ठीकाणी आजही आपतकालीन समस्या द्वारे संरक्षणासाठी झाडांच्या कडक / Hard wood चा वापर विविध कार्याकाठी करणे. सर्व आपल्याच निवास स्थानी

आपल्या मुलभूत गरजांची होणारी निर्यात-आयात आपोआपच कमी होईल व आपण आत्मनिर्भर होऊ हे सरांचे सांगणे होय.

आपण सर्वजण प्रकृतीमध्ये राहतो, प्रकृती मध्ये बदल काळानुसार होतो त्याचा परिणाम मानवी आयुष्यावर होतो पण आपण सर्वजण आपले आरोग्य निरोगी ठेवू शकतो, जर आपण परिस्थिती व काळानुसार योग्य वनऔषधी व योग्य आहार ग्रहण करणे माहिम असेल तर !!

या सर्वांचा योग्य अभ्यास आताच्या पिढीपर्यंत पोहोचला तर नक्कीच आपली (अवनी) पृथ्वी ही स्वच्छ व आनंदमयी राहील तसेच आपले शरीर जे पृथ्वी, जल, वायु तत्वांनी बनलेले आहे म्हणजेच पंचमहाभुतांचे मिश्रण. या सर्वांचा एकत्रीत अभ्यास आपल्याला झाला तर नक्कीच स्वर्ग दोन बोटे इथेच राहिल्या सारखे वाटेल.

प्रकृतीची भूमी (पृथ्वी) व शरीराची (पृथ्वी) पंचमहाभूते यांचा समतोल साधला तर जो जागतिक व शारिरीक आनंद अनुभूती होईल तो मनुष्याचे आयुष्य नक्कीच शांत व समाधानी होईल.

या सर्वांचा Best Experiment, our college oxygen garden. विविध झाडांची लागवड, पाणी निचरा होण्यासाठी शोष खडडे, चालण्या इतका सुंदर व्यायाम नाही तो निसर्गाच्या संगतीत garden मध्येच circular path आहे. निसर्गभरभरून देते फक्त

आपल्याला घेता आले पाहिजे. हे आमच्या सरांचे ब्रीद व आम्ही देखील कौशल्य विकास अंतर्गत यांचा मूळ विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविण्याच्या प्रयत्न विविध कार्यक्रमांतर्गत करतो. आमचे oxygen garden हे

पाहुण्यांसाठी देखील आनंदमयी प्रवास असतो. मला या अवनीच्या संपर्कात ठेवाम्यांना सांगावेसे वाटते की

गंध कुणाचा कोठला कसा ओळखावा. एका दमातच सारी फुले लागली फुलाया...

प्रा. उज्ज्वला सूर्यवंशी

एम. के. ज्युनिअर कॉलेज, चिंचणी